

Stanovisko CERAI k častiam návrhu AIA týkajúcich sa zakázaných (Red lines) praktík a vysokorizikových systémov umelej inteligencie

Bratislava, 29.03.2022

Stála komisia pre etiku a reguláciu umelej inteligencie (ďalej CERAI) pri Ministerstve investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej MIRRI) po prediskutovaní na zasadnutiach CERAI 22.02.2022 a 29.03.2022 prijala hlasovaním per rollam nasledujúce stanovisko k častiam návrhu Nariadenia Európskeho parlamentu a rady, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie (Akt o umelej inteligencii) a menia niektoré legislatívne akty únie (ďalej AIA) týkajúcich sa zakázaných (Red lines) praktík a vysokorizikových systémov umelej inteligencie.

Zároveň CERAI zobrala na vedomie aktualizované tzv. kompromisné znenie AIA Slovinského predsedníctva Rady Európskej únie (2021/0106(COD)). V ďalšom texte vychádzame z tohto znenia.

Stanovisko

1. Do slovníka pojmov (Hlava I. článok 3 Definície - Title I. Article 3 Definitions) navrhujeme doplniť nasledujúcu definíciu:

‘subliminal techniques’ mean techniques that can compromise an individual's ability to make independent decisions without realizing it.”

2. V texte Hlavy II. Zakázané praktiky umelej inteligencie v článku 5 odsek 1a (Title II. Prohibited Artificial Intelligence practices, Article 5 par. 1a) navrhujeme upraviť text nasledovným spôsobom (**bold** písmo označuje pridané časti, ~~prečiarknuté~~ písmo vynechané časti):

“the placing on the market, putting into service or use of an AI system that deploys subliminal techniques beyond a person’s consciousness with the objective to or the effect of materially distorting a person’s behavior in a manner that causes or is reasonably likely to cause that person or another person physical, ~~or~~ psychological, **or substantial economic harm, or poses a threat for their fundamental rights, democracy or the rule of law;**”

3. V texte Hlavy II. Zakázané praktiky umelej inteligencie v článku 5 odsek 1b (Title II. Prohibited Artificial Intelligence practices, Article 5 par. 1b) navrhujeme upraviť text nasledovným spôsobom:

“the placing on the market, putting into service or use of an AI system that exploits any of the vulnerabilities of a specific group of persons due to their age, disability or social or economic situation, with the objective to or the effect of materially distorting the behavior of a person pertaining to that group in a manner that causes or is reasonably likely to cause that person or another person physical, ~~or~~ psychological, **or substantial economic harm, or poses a threat for their fundamental rights, democracy or the rule of law;**”

4. CERAI súhlasí s tým, že v kompromisnom znení Hlavy II. článku 5 odsek 1c (Title II. Prohibited Artificial Intelligence practices, Article 5 par. 1c, Social scoring) bolo vypustené “by public authorities or on their behalf for”, to znamená že sociálne skórovanie za podmienok definovaných v predmetnom odseku je zakázané pre kohokoľvek, nielen pre verejné authority alebo v ich zastúpení.
5. V texte Hlavy II. Zakázané praktiky umelej inteligencie v článku 5 odsek 2 a 3 (Title II. Prohibited Artificial Intelligence practices, Article 5 par. 2 and 3, Biometric identification) navrhujeme zrušiť rozlišovanie medzi v reálnom čase (real-time) a následne (post):

“2. The use of ~~‘real-time’~~ biometric identification systems in publicly accessible spaces for the purpose of law enforcement for any of the objectives referred to in paragraph 1 point d) shall take into account the following elements:

(a) the nature of the situation giving rise to the possible use, in particular the seriousness, probability and scale of the harm caused in the absence of the use of the system;

(b) the consequences of the use of the system for the rights and freedoms of all persons concerned, in particular the seriousness, probability and scale of those consequences.

In addition, the use of ~~‘real-time’~~ biometric identification systems in publicly accessible spaces for the purpose of law enforcement for any of the objectives referred to in paragraph 1 point d) shall comply with necessary and proportionate safeguards and conditions in relation to the use, in particular as regards the temporal, geographic and personal limitations.

3. As regards paragraphs 1, point (d) and 2, each use for the purpose of law enforcement of a ~~‘real-time’~~ biometric identification system in publicly accessible spaces shall be subject to a prior authorization (...)”

6. Ďalej dávame na zváženie pri regulovaní systémov biometrickej identifikácie rozlišovať medzi verejnými (public) a poloverejnými (semi-public) priestormi, napr. v duchu nasledujúcich definícií:

‘public space’ means a physical space accessible to the public without any social selection

‘semi-public space’ means a physical space with regulated access to the public.

7. Systémy biometrickej identifikácie používané v poloverejných priestoroch (semi-public spaces) navrhujeme zahrnúť medzi vysokorizikové systémy vymenované v Prílohe III (Annex III).
8. Navrhujeme, aby systémy na generovanie deep fake obsahu boli pridané medzi vysokorizikové systémy vymenované v Prílohe III (Annex III). Povinnosť označovať deep fake obsah (Hlava IV., článok 52, odsek 3 - Transparency obligations for certain AI systems, Title IV, Article 52, par. 3) by ostala zachovaná.
9. Navrhujeme, aby zoznam systémov, na ktoré sa vzťahuje povinnosť transparentnosti v Hlave IV., článok 52 (Transparency obligations for certain AI systems, Title IV, Article 52) bol rozšírený o systémy na automatické generovanie textu, pridaním nasledujúceho odseku za odsek 3:

“Users of an AI system that generates text that would falsely appear to be written by a human shall disclose that the text has been generated artificially.”